Lund kommune

Folkehelseplan 2014-2017

Foto: Lund kommune

HELSE I ALT VI GJØR

Foto: Moi IL

Innhold

1. Innledning 3
2. Folkehelse i Lund 3
   2.1. Kommunens rolle 3
      2.1.1. Styringsgruppa for folkehelse 3
      2.1.2. Partnerskap for folkehelse 4
      2.1.3. Folkehelseforum 4
      2.1.4. Folkehelsekoordinatorer 4
   2.2. Forholdet til frivillige 4
   2.3. Samhandlingsreformen 4
   2.4. Barnehage og grunnskolen 5
   2.5. Samordningsportal 5
3. Ressurser og muligheter 5
   3.1. Friluftsliv i Lund 5
   3.2. Fotball og friidrett 6
   3.3. Dalane friluftsråd 6
   3.4. Lund utstyrsbank 7
   3.5. Lundbadet – et kraftsentrum for folkehelsa 7
4. Samordning til kommuneplan 8
5. Folkehelseprofil Lund kommune 8
   5.1. Ungdata-undersøkelsen 8
   5.2. Tannhelsa i Lund 9
6. Trusler mot folkehelsa 10
7. Hva virker best for å få bedre folkehelsa? 10
8. Visjon, mål og tiltak for folkehelsearbeidet i Lund 11
   8.1. Hovedmål, delmål og tiltak 11
   8.2. Handlingsplan 2013/2014 12
9. Kriterier for tildeling fra folkehelsemidler 15

”HELSE I ALT VI GJØR”

1. Innledning

Folkehelseloven har som formål ”å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Kommunen skal etter lovens § 1 bidra til å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse. I § 3 defineres folkehelse som ”befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning”.

Folkehelseloven understreker kommunenes ansvar for forebyggende og helsefremmende arbeid i alle samfunnssektorer. Ved at Lund kommune tar i bruk visjonen ”Helse i alt vi gjør” skal hele kommunen engasjere seg for å fremme folkehelsa - i alt vi gjør.

2. Folkehelse i Lund

2.1. Kommunens rolle

Kommunen skal skaffe til veie en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og finne de positive og negative faktorene som kan virke inn på denne, jfr § 5. Oversikten over helsetilstanden og påvirkningsfaktorene skal så langt det lar seg gjøre speile fordeling av helse i befolkningen. Denne oversikten skal være grunnlaget for hvordan kommune skal jobbe med folkehelsearbeidet, hvor tiltak skal settes inn.

Ut fra befolkningens helsetilstand skal kommunen fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringene kommune står overfor. Videre skal kommunen utvikle nødvendige tiltak for å møte de lokale folkehelseutfordringer.

2.1.1. Styringsgruppa for folkehelse

Styringsgruppa for folkehelse er etablert for lede kommunens samlede arbeid for å oppfylle folkehelselovas formål.

Styringsgruppa har slik sammensetning:

Leder Merita Hetlelid Ap, oppvekst og kulturutvalget	vara: Bjørn Arvid Omdal, Krf
Ragnhild Kjørmo, Frp, helse- og omsorgsutvalget	vara: Kjell Moen, H
Lise Moen H, plan-, nærings og miljøutvalget	vara: Sigbjørn Hofsmo, Sp

Sekretær: Trond A Skjæveland, kommunalsjef helse og omsorg.

Kommunalsjef oppvekst og kultur og folkehelsekoordinatorene i Helse og omsorg og Oppvekst og kultur møter fast i styringsgruppas møter uten stemmerett.

Styringsgruppa har til disposisjon midler kommunens selv setter av til folkehelse, samt midler som stilles til rådighet av fylkeskommunen gjennom *Partnerskap for folkehelse*.

Styringsgruppa skal årlig rapportere om folkehelsearbeidet til fylkeskommunen, samt to ganger i året til plan-, nærings- og miljøutvalget, helse- og omsorgsutvalget og oppvekst- og kulturutvalget.

2.1.2. Partnerskap for folkehelse

Lund kommune har fra 2008 hatt Partnerskapsavtale for folkehelse med Rogaland fylkeskommune. Hovedformålet med partnerskap for folkehelse er å samordne folkehelsearbeidet i fylket og bidra til å oppfylle hovedmålene i den nasjonale og regionale folkehelsepolitikken, om å fremme god helse og utjevne sosiale helseforskjeller.

Formålet med selve avtalen er å konkretisere oppgave- og ansvarsfordelingen mellom Lund kommune og Rogaland fylkeskommune i det helsefremmende og forebyggende arbeidet. Tilskott til Lund kommune i 2013 var kr 100 000.

2.1.3. Folkehelseforum

Styringsgruppa skal vår og haust arrangere Folkehelseforum. Da inviteres frivillige, næringsliv, offentlige instanser mv til samling for å orientere om pågående arbeid, samt til å utvikle nye samarbeidsprosjekt. Første samling blir våren 2014.

2.1.4. Folkehelsekoordinatorer

For å legge til rette for økt aktivitet i det forebyggende arbeidet og gi organisasjoner og lag mulighet til å delta aktivt i dette arbeidet er miljøterapeut Jorunn Norheim og avdelingsleder kultur Kari Reianes Spangen folkehelsekoordinatorer som 10 % andel av sine stillinger.

2.2. Forholdet til frivillige

Frivillige spiller en sentral rolle i det praktiske folkehelsearbeidet i Lund gjennom et bredt utvalg av frivillige organisasjoner og lag med ulike mål- og interessegrupper. Disse bidrar direkte eller indirekte til aktivitet og opplevelser som gir mestring, mening, fellesskap, tilhørighet, glede og vekstmuligheter.

Lund kommune har vedtatt en handlingsplan for frivillighet, samt etablert tilskuddsordninger retta mot foreningslivet. Videre er utviklet et nært samarbeid med Frivilligsentralen og omsorgssenteret spesielt. Det er viktig at frivillige ses på som en ressurs i Lund kommune, og fortsatt gis sentral oppmerksomhet i kommunens folkehelsesatsing.

I tildeling av folkehelsemidler har frivillig sektor vært høgt prioritert. Dette begrunnes primært med at mange innbyggere i alle aldre får ta del i organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter tilrettelagt av frivillige lag og foreninger. Det er gitt støtte til investeringer i treningsapparater, turløyper, utstyr som hjelper funksjonshemmede til å komme ut osv. Videre er gitt tilskott til ulike typer arrangement.

2.3. Samhandlingsreformen

Sentralt i samhandlingsreformen er at folkehelsearbeidet i kommunene skal styrkes. I folkehelselova understrekes at det er kommunen som sådan, og ikke en bestemt sektor, som har ansvar for å fremme folkehelsa.

Det er derfor kommunen, i samhandling med frivillige og andre offentlige instanser, som skal virke for å nå samhandlingsreformens understreking av forebygging og tidlig intervensjon. En vellykket overføring av denne type oppgaver fra sjukehusene til kommunen bør skje nær brukerne, i nærmiljøet. Slik er det mulig å oppnå bedre effekt av samfunnets samlede ressurser.

2.4. Barnehage og grunnskolen

Barnehagene og skolene er, sammen med familien, de viktigste arenaene for barn og unge i Lund for oppvekst, danning og utdanning. Samarbeidet mellom elever, foresatte og skolene er en nøkkel for å utvikle sunne vaner og danne grunnlag for folkehelsetilstanden i kommunen på kort og lang sikt.

Spesielt i grunnskolen er satt i gang et bredt spektrum tiltak for å forebygge uheldig utvikling, og forbedre barnas totale situasjon.

2.5. Samordningsportal

For å sikre at familier, eller barn, unge eller voksne med særskilte oppfølgingsbehov, fanges tidlig opp av hjelpeapparatet og de ordinære tjenestene, er det etablert et koordinerende samarbeid i Lund benevnt Samordingsportalen. Samordningsportalen skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk habilitering og rehabilitering, samt kommunale sosial-, helse- og omsorgstjenester.

Denne enheten skal sikre at personer i målgruppen får et tilbud om koordinerte tjenester og tilbud om individuell plan. I tillegg skal enheten sikre at eksisterende ansvarsgrupper fungerer og at det aktiv jobbes med individuelle planer. Inngangsport til denne tjenesten er ei tverrfaglig gruppe innen helse- og omsorg som vurderer saken og oppnevner relevante tjenesteytere som etter behov danner ansvarsgrupper, i regi av en senere oppnevnt koordinator.

3. Ressurser og muligheter

3.1. Friluftsliv i Lund

Lund kommune byr fra naturens side på fantastiske muligheter for turer og friluftsliv.

Foto: Moi IL

Vannene i kommunen inviterer til fiske, bading, padling og kanoturer. De nære og høyere heiene er godt tilrettelagt for korte og lengre turer. Jaktmulighetene er også mange. Anlegget på Sætra inviterer til aktiviteter hele året, og lysløypa er med snødekke utrolig fin for skitrening, turer og aking.

I det hele tatt er Lund en fra naturen svært godt tilrettelagt kommune for friluftsliv

Foto: Lund kommune

3.2. Fotball og friidrett

Kommunen har fotballanlegg på Heskestad, Hovsherad og Moi. På Moi er også tilrettelagt for friidrett, samtidig som NorDan-hallen rommer ulike ballspill sommer som vinter.

Foto: Hovsherad IL

3.3. Dalane friluftsråd

Dalane Friluftsråd (DF) er et samarbeidsorgan mellom kommunene Bjerkreim, Eigersund, Lund og Sokndal. Friluftsrådet tilrettelegger for aktivt friluftsliv gjennom arrangementer, merking av løyper, bistand til skoler, barnehager mv som ønsker å komme ut i friluft. Friluftsrådet har en rikholdig utstyrsbank. Hovedmålgruppen for brukere av utstyret er barn og unge.

Psykisk helsetjeneste i Lund og friluftsrådet samarbeider jevnlig om flere tilbud. Alle skoler, SFO, barnehager og organisasjoner som arbeider med barn og unge får låne utstyr gratis. Enkeltpersoner og voksne kan leie utstyret til hyggelige priser.

3.4. Lund utstyrsbank

Sammen med foreninger og lag har Lund kommune telt, kanoer, kajakker, lavvu, robåt, stormkjøkken og annet turutstyr billig til leie.

3.5. Lundbadet – et kraftsentrum for folkehelsa

Foto: Lund kommune

Lundbadet er en enestående satsing som avløser den gamle svømmehallen, og løfter fram folkehelsesatsingen i kommunen på viktige områder. Lundbadet har styrkerom, squash-haller, treningssal, og 25 meter baner, terapibasseng og boblebad i svømmehallen. Lund kommune er ansvarlig for driften med bidrag fra Lund svømmeklubb, Hovsherad styrkeløfterklubb og Perlå danse- og treningsklubb.

Lundbadet gir flotte muligheter for å holde seg i form, samt er et sosialt treffpunkt for hele familien, og hele kommunen. Konkurransesvømming har fått utmerkede vilkår i svømmehallen.

Mange bedrifter har innført personalordninger som sikrer de ansatte subsidierte årskort til hallen.

Det arbeides med å tilrettelegge slik at brukergrupper som for eksempel eldre og funksjonshemmede tilbys optimal bruk av svømmehallen.

4. Samordning til kommuneplan

I kommuneplan for Lund kommune, som er under utarbeiding, er følgende fokusområder valgt:

- **Vakre Lund**
- **Livskvalitet**
- **Arbeidsplasser**
- **Infrastruktur**

Under punkt Livskvalitet er tatt inn følgende innsatspunkt med spesiell betydning for folkehelsearbeidet beskrevet i kommuneplanen: **friområder, turstier og skoleveger, skole og barnehage, kultur, støybekjemping og gode nærmiljø**, i tillegg til folkehelse.

5. Folkehelseprofil Lund kommune

Folkehelseprofilen 2013, som er utarbeida av Nasjonalt folkehelseinstitutt, er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og hvilke faktorer som kan påvirkes.

Temaområdene er valgt ut i fra et forebyggingspotensial det gjelder området helse og sykdom og omfatter:

- Befolkningen
- Leveår
- Miljø
- Skole
- Levevaner
- Helse og sykdom.

Registreringene bygger på data i siste 5 årsperiode, eller på materiale fra 2012. Lund kommunen skiller ikke verken positivt eller negativt ut på noen områder, bortsett fra relativt låg score på Skole: 10. klasseelevenes trivsel. Ungdataundersøkelsen viser at 2013-tallene på trivsel i skolen er gode, se pkt 5.1 under.

Lund kommune har gjennomført en omfattende skoleutvikling i nært samarbeid med Universitet i Stavanger, Utdanningsdirektoratet og KS Vest. Dette utviklingsarbeidet skal gi en skolering av alle lærerne i grunnskolen. Dette samarbeidet har avdekket at kommunen på flere områder ligger vi på linje med og også over aktuelle referansegrupper. På enkelte områder har kommunen utfordringer som det må gripes tak i, og dette følges opp.

5.1. Ungdata-undersøkelsen

Ungdata-undersøkelsen ble gjennomført i Lund i 2013 blant ungdomsskoleelevene. Hele 94 %, dvs 142 elever, deltok. Undersøkelsen gir et positivt bilde av elevene, mer positivt enn for Norge generelt.

Hovedfunn er, når Lund holdes opp mot Norge:

- Skole og framtid
  - Elevene trives, og skulker lite
  - De bruker noe mindre tid på lekser
  - Betydelig færre tror de vil ta høgere utdanning
- Fritid
  - Elevene er aktive i fritida, ute om kvelden, jobber på fritida
  - Leser mindre bøker enn Norge
- Helse og trivsel
  - Er fornøyd med helsa og trener ofte
  - Mindre depresjon og mobbing enn Norge
- Tobakk og rus
  - Røyker som Norge, snuser mer
  - Alkoholbruk som Norge
  - Mindre kjennskap til og bruk av narkotika.
- Risikoatferd og vold
  - Mindre stjeling, innbrudd og tagging
  - Betydelig mindre slåssing og lav andel voldsutsatte

Ungdataundersøkelsen 2013 tilsier at unge i Lund har det bra, er aktive og trives i nærmiljøet. De bruker noe mindre tid på lekser og litteratur, og færre tror de vil ta høgere utdanning enn snitt for landet.

5.2. Tannhelsa i Lund

Tannhelsestatistikken i Lund Kilde: Sør-Jæren tannhelsedistrikt			2009	2010	2011	2012	Sør-Jæren 2012
Lund	5 år	% barn **uten** hull	46,7	77,5	75	84,6	82,9
	12 år	Antall tenner **med** hull	1,1	1,8	1,84	1,33	1,08
	18 år		6,9	4,58	5,95	4,71	5,26

Tannhelsedistriktet melder at prosentandelen 5 åringer uten hull for Lund kommune viser en meget positiv utvikling fra 2009; fra 46,7 % i 2009 til 84,6 % i 2012.

12 og 18 åringenes tannhelse uttrykkes på hvor mange tenner som det er hull i, har fylling, eller er blitt trukket pga hull. Utviklingen for 12 åringene viser forverring fram til 2011, for så å bli noe bedre i 2012. For 18 åringene er det en klar forbedring av tannhelsa fra 2009.

For 5 og 18-åringene er tannhelse bedre, og for 12 åringene dårligere, enn i Sør-Jæren tannhelsedistrikt.

Den store utfordringen for tannhelsesituasjonen er å bevare tannsettet fra 12 til 18 års alder. Her er det en negativ utvikling. I tida framover vil det bli utført tiltak mot gruppen som er 12 år for å informere om viktigheten av et godt kosthold. Tannhelsedistriktet vil også arbeide for å komme inn på foreldremøter på skolene til 1.klasse. Klarer vi å redusere tilveksten av hull i seksårsjekslene er vi kommet langt. Også beboerne på sjukeheimen er prioritert oppgave for tjenesten.

6. Trusler mot folkehelsa

De klart største truslene mot folkehelsa er, i flg. Folkehelseinstituttet, de vanligste psykiske lidelsene

- Depresjon
- Angst,
  samt
- Alkoholmisbruk.

Psykiske lidelser er landets viktigste helseutfordring målt i utbredelse, årsak til sjukefravær og uføretrygd, antall tapte arbeidsår, og total samfunnskostnad.

Årsakene til at psykiske lidelser gir de største helseutfordringene er at de rammer mange, rammer i ung alder, er tilbakevendende, fører til langvarig sykefravær, og ofte fører til arbeidsuførhet.
I og med at psykiske helselidelser i stadig større grad rammer i ung alder, hemmer dette utdanning, herunder videregående skole. Psykiske lidelser hemmer også inntreden i, og fremmer utstøting fra, arbeidsmarkedet.

7. Hva virker best for å få bedre folkehelsa?

Folkehelseinstituttet anbefaler følgende 10 prioriteringspunkt i det lokale folkehelsearbeidet, presentert på Dalane folkehelsekonferanse. Punktene er valgt fordi det er forskningsmessig belegg for å hevde at dette er viktige moment for å fremme god folkehelse i befolkningen.

1. Høy sysselsetting
2. Høy kvalitet i barnehagene
3. Hjemmebesøk til førskolebarn
4. Helsefremmende skoler
5. Sterkere foreldreferdigheter
6. Arbeid med bistand
7. Styrket søvnhygiene
8. Kurs i belastningsmestring
9. Tiltak i eldresentrene
10. Sterk evalueringsforskning.

Disse punktene er viktige for den prioritering som følger i neste punkt; mål for folkehelsearbeidet i Lund. Videre vises til de brukerretta prioriteringene gitt i kommunens ruspolitiske handlingsplan:

- Barn av foreldre med rusproblemer/psykisk lidelse
- Ungdom som faller ut av skolen og sliter psykisk, gjerne med kriminell atferd og rusmisbruk
- Gravide (forebygge alkoholrelaterte skader på barn).

8. Visjon, mål og tiltak for folkehelsearbeidet i Lund

Følgende visjon gjelder for folkehelsearbeidet i Lund:

”HELSE I ALT VI GJØR”

8.1. Hovedmål, delmål og tiltak

Herunder følger en konkretisering av hva kommunen vil oppnå uttrykt i hovedmål og delmål. Videre er oppført en del tiltaksretta stikkord som er førende for det praktiske folkehelsearbeidet i perioden som skal anses som rammer for arbeidet til styringsgruppa for folkehelse.

	Hovedmål	Mål / Delmål
1	**Fremme god helse, trivsel, inkludering, og utjevne sosiale helseforskjeller** Foto: Moi IL	**1.1 Trygg oppvekst** A. Godt støtteapparat for gravide B. Styrke foreldreferdigheter. C. Fritidsklubb for ungdom **1.2 Høg kvalitet i barnehagene** A. Trygghet og trivsel i barnehagen B. God kompetanse C. Fange opp barn som sliter. **1.3 Helsefremmende skoler** A. Trygg og trivelig skole B. Fange opp barn som sliter C. Fysisk aktive elever. **1.4 Frisk i friluft** A. Tilrettelegge for uteaktiviteter B. Samarbeid med Dalane friluftsråd. **1.5 Fremme god helse** A. Svømmehallen for alle B. Forebygge psykiske lidelser C. Fysisk aktivitet og sunt kosthold D. Hindre rusavhengighet E. Fremme god tannhelse. **1.6 Aktiv aldring** **1.7 Kultur gir trivsel** **1.8 Tett samarbeid med frivillige.**
2	**Sikre politisk og administrativ forankring av folkehelsearbeidet**	**2.1 Folkehelseplanen skal nyttes aktivt i alle ledd** **2.2 Folkehelseperspektivet skal ivaretas i kommunens samfunns- og arealplanlegging på alle nivåer.**
3	**Drive et kunnskapsbasert folkehelsearbeid**	**3.1 Ha oppdatert oversikt over helsetilstanden i kommunen.**

8.2. Handlingsplan 2013/2014

Mål	Delmål / - *Tiltak*	Bevilgn.	Status	Ansvar
1.1 Trygg oppvekst				
	A. Godt støtteapparat for gravide *- Graviditetsforebygging blant unge/bygge kompetanse i helsestasjonen; 2013*	*9 000*	Pågår	Helse-stasjon
	B. Styrke foreldreferdigheter *- Foreldreskolen (styrke grunnleggende foreldreferdigheter); 2013*		Pågår	Rektor
	C. Fritidsklubb for ungdom		Pågår	OK/Sion
1.2 Høg kvalitet i barnehagene				
	A. Trygghet og trivsel i barnehagen			
	B. God kompetanse *- Bli bevisst på nytteverdi av fysisk aktivitet og sunn kost; temamøte tilbys barnehagene,2012*	*5 000*	Gj.ført	Styrer/ helsest.
	C. Fange opp barn som sliter		Pågår	
1.3 Helsefremmende skoler				
	A. Trygg og trivelig skole Barneskolene *- Zippys venner i grunnskolen* *- ART-kurs* *- Aktivitetsvakter* *- Leke-/fadderordning 1. og 6.klasse med fastlagte aktiviteter og lek i alle friminutt* *- Skolekonserter for elever og foresatte*		Pågår	
	Ungdomsskolen *- Røykekontrakt videreføres i ungdomskolen* *- Mekkeverksted for ungdomsskoleelever på Skåland* *- Ansvar for kantinedriften, lager og selger mat* *- Berlintur for 10. trinn ungdomsskolen*	*2 000*	Pågår	Helsest.
	B. Fange opp barn som sliter *- Inn på tunet; tett oppfølging av elever, h+v* *- Fagsamling for ansatte og frivillige som arbeider med barn og unge; oktober* *- Mobbeundersøkelser på alle skoler*	*50 000*	Pågår Gj.ført 2013 Pågår	Rektor + koord.
	C. Fysisk aktive elever. Barneskolene - Nygård, m*edaljer til turmarsj. 2013* *- Oppmuntre til økt fysisk aktivitet i skolen* *- Oppmuntre elevene til å gå/sykle til skolen, og til foresatte om mindre bilkjøring* *- Gåaksjoner med registrering av barn og voksne* *- Tinestafett og aktivitetsdager* *- Høst- og vårturer*	*4 000*	Pågår Tildelt	Elevråd

	- Turer/dager i samarbeid med Dalane friluftsråd *- Fiskedager i samarbeid med Lund Jeger og fisk* *- Fokus på fysisk aktivitet: Beintøft* *- Turopplegg Heskestad, med foreldre* *- Årlig kanotur ved Kiellands Minde* *- Fysak; aktivitet hver morgen Kiellands Minde*			
	Ungdomsskolen *- Tinestafett* *- Friluftsuke* *- Leirskole* *- Skidag og aktivitetsdag* *- Vannkampanje* *- Turneringer* *- Juleball* *- Fokus på fysisk aktivitet: Beintøft*		Pågår	
1.4 Frisk i friluft	**A. Tilrettelegge for uteaktiviteter** *- Toppturer i Lund og Dalane* *- Tronåsmarsjen; juni* *- Folkehelsetur ved omsorgssenteret* *- Få flere ut på tur; utplasserte folkehelsepostkasser opprettholdes* *- Naturfitnesspark ved Lundevannet* *- Trygghetsmerking av sykkelstier* *- Løypepreparering,* Moi il 2013 *- Utstyrskasse,* Hovsherad vel 2013	*10.000* *10 000* *10 000* *2 000*	Pågår Pågår Pågår Pågår Planlagt Planlagt Tildelt Tildelt	PNM Ergoter. Koord. Koord. Koord. PNM
	B. Samarbeid med Dalane friluftsråd		Pågår	
1.5 Fremme god helse				
	A. Svømmehallen for alle *- Tilskudd treningsutstyr i Lundbadet* *- Markering av åpning av ny svømmehall/ treningssenter*	*50 000* *15 000*	Innkjøpt Gj.ført	
	B. Forebygge psykiske lidelser *- Psykisk helse – turer; vår/høst, 2013* *- Verdensdagen for psykisk helse; oktober 13* *- Kurs i depresjonsmestring (KID); vår/høst 14* *- Tilrettelagt svømmetilbud* *- Tilby kurs i belastningslidelser (KIB)* *- Tilrettelegge ulike treningstilbud* med Dalane friluftsråd og ergoterapeut **-** *Aktivitetstilbud på Huset* *- Aktivitetstilbud for foresatte og barn* *- Tilskudd aktiviteter og utstyr, Huset 2013*	*5 000* *4000* *2000* *15 000*	Pågår Pågår Pågår Pågår Planlagt Pågår Pågår Pågår Tildelt	Psykhelse + Koord. Psykhelse Psykhelse Psykhelse Psykhelse Psykhelse Psykhelse
	C. Fysisk aktivitet og sunt kosthold *- Fysisk aktivitet, seminar for alle i Lund, 2013* *- Kosthold/ernæring; seminar åpen for alle* *- Sunt kosthold; tilby innledning på personalmøter bl.a. barnehager og skole* *- Opprette ordning med treningskontakter* *- Tilrettelagt aktivitet for barn /ungdom + foresatte med* Dalane friluftsråd *- "Bra mat"-kurs* *- Sunt kosthold og tannhelse, utvalgte målgr.* *- Foredrag "Livskraft/valg/trening/kosthold"* ved Lund bygdekvinnelag 2013	*42 000* *43 000* 5 000 4 000 5 000	Gj.ført Planlagt Planlagt Planlagt Pågår Planlagt Planlagt Gj.ført	Styr.gr Styr.gr Koord. NAV Koord. Koord. Koord.

	- *Kurs med Motivera*, Perlå treningskl. 2013 (Hovsherad vel, Lund seniordans, Texas linedancers, Lund husflidlag, tildelt midler 2012)	5 000	Tildelt	
	D. Hindre rusavhengighet - *Bevisstgjøringsinnsats, ungdomsskolen* - *Røykeavvenningskurs, felles i Dalane, jan.14* - *Ta i bruk "Av og til uten alkohol"*		 Pågår Pågår Planlagt	 LUskole Dalanedms Styr.gr.
1.6 Aktiv aldring	- *Aktivitetsdagen 10. mai,* Lund pensjonistforening og Dalane friluftsråd, 2013 - *Livsgledesuke for eldre, sept/okt, 2013* - *Den kulturelle spaserstokken* - *Trim for 75+* - *Dagsenter for eldre* - *Treningsutstyr Omsorgssenteret, 2013* - *Lund gladdans, Kurs for instruktører, 2013*	*5 000* *5 000* *10 000* *5 000*	Pågår Pågår Pågår Pågår Pågår Tildelt Tildelt	Koord. Koord + eldreråd
1.7 Kultur gir trivsel	- *Fribilletter for de som har utfordrende økonomi; retta mot barn og unge* - *Den kulturelle skolesekken* - *Lund kulturskole* - *Lund kino* - *Arrangementer for alle* - *Flerkulturelle arrangement* - *Arrangementer,* Lund bygdekor, 2013	 *6 000*	Pågår Pågår Pågår Pågår Pågår Pågår Tildelt	NAV/ Kulturavd
1.8 Tett samarbeid med frivillige.	- *Bidra til økt fysisk aktivitet, tilskott via lag og foreninger; utlysing annonseres, avsatt beløp* - *Natteravnordning rettes inn mot ungdomsaktiviteter*	*100 000*	Pågår Planlagt	Styr.gr
2.1 Folkehelseplanen skal nyttes aktivt i alle ledd	- *Folkehelseplanen distribueres og siteres hyppig*		Pågår	Alle
2.2 Folkehelse-perspektivet skal ivaretas i kommunens samfunns- og arealplanlegging på alle nivå	- *Innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel og aktuelle planer*		Pågår	Lederteam
3.1 Ha oppdatert oversikt over helsetilstanden i kommunen	- *Folkehelsas tilstandsrapport distribueres til aktuelle instanser* - *Egne rapporter synliggjøres på heimesida og i pressen*		Pågår Pågår	Rådmann+ Lederteam

9. Kriterier for tildeling fra folkehelsemidler

Kriterier for tildeling fra folkehelsemidler i Lund kommune

Lund kommune ønsker å styrke folkehelsearbeidet i kommunen, og deler ut midler til aktiviteter/arrangementer som har et folkehelseperspektiv. Tildelinger foretas av Styringsgruppa for folkehelse.

Kriterier for tildeling:
Enkeltarrangementer eller prosjekter som tar utgangspunkt i satsningsområder for folkehelsearbeid innen følgende områder:

- Økt fysisk aktivitet
- Bedre kosthold
- Rusforebyggende arbeid
- Forebygging av tobakkskader
- Bedre psykisk helse

Ved tildelingen vil det bli vektlagt på at alle/mange vil kunne delta på aktiviteten/arrangementet. Dette vil ikke være til hinder for at aktiviteten/arrangementet har en primær målgruppe (for eksempel barn i skolealder eller pensjonister).

Frivillige lag og foreninger og kommunale virksomheter i Lund oppfordres til å søke.

Søker må levere rapport på bruken av midlene i etterkant av aktiviteten /prosjektet.

Foto: Stavanger Aftenblad